

CERCETĂRI ASUPRA LEGISLAȚIEI PRIVIND FABRICAREA SUPLEMENTELOR ALIMENTARE

RADU SABĂU, OFELIA CRIȘAN, CONSTANTIN POLINICENCU

Catedra de Organizare și Legislație farmaceutică, UMF „Iuliu Hațieganu”
Cluj-Napoca

Rezumat

Lucrarea are ca obiective analizarea și compararea legislației de la nivel european și din România privind fabricarea suplimentelor alimentare, în scopul identificării corespondenței dintre normele românești și cadrul legal european. Cercetarea s-a efectuat asupra textelor directivelor aplicabile în Uniunea Europeană și asupra normelor din România privind suplimentele alimentare, care se încadrează în legislația alimentelor. Se utilizează metodele interpretării și metoda comparativă.

Elementele de legislație urmărite în cercetare sunt prevederile referitoare la autorizarea unităților producătoare, procesul de producție propriu-zis, ambalarea și etichetarea suplimentelor.

În legătură cu înființarea unităților producătoare și cu procesul de producție, s-a constatat că directivele aplicabile în Uniunea Europeană nu conțin prevederi în acest sens. În legislația din România, aceste reguli au fost deduse din legislația privind produsele alimentare. Ele stabilesc necesitatea autorizării/înregistrării producătorilor la Autoritatea Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor județeană și obligativitatea respectării regulilor de bună practică de fabricație, stabilite de asociațiile producătorilor.

Prevederile referitoare la ambalarea și etichetarea suplimentelor alimentare, din legislația europeană și din România, sunt foarte asemănătoare. Ele se diferențiază prin faptul că Directiva 2002/46/CE stabilește că etichetarea și prezentarea nu trebuie să atribuie suplimentelor proprietăți de prevenire, tratare sau vindecare a unei boli umane ori să facă referire la asemenea proprietăți. În legislația din România astfel de prevederi există doar în legătură cu suplimentele alimentare care conțin doar vitamine și/sau minerale. Se propune armonizarea reglementărilor românești cu cele europene, prin adoptarea acestor prevederi și în privința suplimentelor alimentare de origine animală și/sau vegetală, pentru a preveni confundarea acestora cu medicamentele, de către consumator.

Cuvinte cheie: suplimente alimentare, legislație, fabricare.

RESEARCH ON THE LEGISLATION CONCERNING THE MANUFACTURE OF FOOD SUPPLEMENTS

Abstract

The paper aims at analysing and comparing the European and Romanian legislation in the field of manufacturing food supplements, in order to identify the correspondence between Romanian norms and the European legal framework.

The research has been performed on the texts of applicable European directives and the norms in force in Romania in the field of food supplements, covered by food legislation. The methods of interpretation and the comparative method are being used.

The elements of legislation under research are the provisions on the authorisation of the producer, manufacturing process, packaging and labeling of supplements.

In regard to the setting up of production units and the manufacturing process it

has been ascertained that the directives applicable in the European Union do not have any such provisions. In the Romanian legislation, these rules have been inferred from the legislation on food products. They set the need to authorize / register producers with the Sanitary Veterinary and Food Safety Authority at county level, as well as the obligation to observe the good manufacturing practice rules set by the producers' associations.

The provisions regarding packaging and labelling of food supplements, in European and Romanian legislation, are very similar. However, they are set apart mainly by the fact that Directive 2002/46/EC establishes that labelling and presentation must not attribute to food supplements the properties of preventing, treating or curing a human disease, or refer to such properties. In Romanian legislation such provisions exist only with regard to food supplements containing just vitamins and/or minerals. The proposals refer to the harmonising Romanian standards with the European ones, by adopting these provisions also in what regards the food supplements of animal and/or vegetal origin, so as to avoid any confusion between these and medicines.

Keywords: food supplements, legislation, manufacture.

Introducere

Suplimentele alimentare fac obiectul unei legislații speciale, nu numai la nivel național, ci și la nivel internațional, deoarece există o piață largă de desfacere a acestor produse și o largă utilizare. Obiectivele lucrării de față sunt analizarea și compararea legislației de la nivel european și din România privind fabricarea suplimentelor alimentare, în scopul identificării măsurii în care normele românești corespund cadrului legal european din acest punct de vedere.

Materiale și metode

Legislația studiată cuprinde următoarele acte normative:

- Directivele Food and Agriculture Organisation – World Health Organisation (FAO-WHO) privind suplimentele alimentare sub formă de vitamine și săruri minerale CAC/GL 55-2005;
- Directiva 2002/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului pentru armonizarea legislațiilor statelor membre privind suplimentele alimentare, modificată prin Directiva 2006/37/CE;
- Convenția internațională împotriva dopajului în sport, adoptată în cadrul Conferinței Generale a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, la Paris la 19 octombrie 2005;
- Ordonanța de urgență nr. 97/2001 privind reglementarea producției, circulației și comercializării alimentelor, aprobată prin Legea nr. 57/2002 și modificată prin Legea nr. 363/2007;
- Legea nr. 491/2003 a plantelor medicinale și aromatice;
- Hotărârea Guvernului României nr. 924/2005

privind aprobarea Regulilor generale pentru igiena produselor alimentare;

- Hotărârea Guvernului României nr. 954/2005 privind aprobarea Regulilor specifice de igienă pentru alimente de origine animală;

- Ordinul comun al ministrului agriculturii și al ministrului sănătății nr. 244/401/2005 privind prelucrarea, procesarea și comercializarea plantelor medicinale și aromatice utilizate ca atare, parțial procesate sau procesate sub formă de suplimente alimentare predozate;

- Ordinul comun al ministrului agriculturii, al ministrului sănătății și al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 1228/2005/244/63/2006 pentru aprobarea Normelor tehnice privind comercializarea suplimentelor alimentare predozate de origine animală și vegetală și/sau a amestecurilor acestora cu vitamine, minerale și alți nutrienți;

- Ordinul ministrului sănătății nr. 1069/2007 pentru aprobarea Normelor privind suplimentele alimentare;

- Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 111/2008 privind aprobarea Normei sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor privind procedura de înregistrare sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor a activităților de obținere și de vânzare directă și/sau cu amănuntul a produselor alimentare de origine animală sau nonanimală, precum și a activităților de producție, procesare, depozitare, transport și comercializare a produselor alimentare de origine nonanimală.

Pentru realizarea cercetării se utilizează metoda comparativă și interpretarea juridică. Interpretarea normelor cuprinse în reglementări este operațiunea logico-rațională, realizată prin metode specifice (gramaticală, logică, teleologică, sistematică), pentru stabilirea adevăratului sens și scop ale normelor. Metoda comparativă constă în ansamblul demersurilor și procedeele, aplicate într-o succesiune rațională asupra reglementărilor, în

Articol intrat la redacție în data de: 06.11.2009

Primit sub formă revizuită în data de: 16.12.2009

Acceptat în data de: 30.12.2009

Adresa pentru corespondență: sabauradu@yahoo.com

scopul constatării și înțelegerii asemănărilor, deosebirilor și cauzelor acestora, adică, în cele din urmă, pentru a determina raporturile existente între structurile și funcțiile termenilor comparați, în lucrarea de față legislația suplimentelor alimentare din România și de la nivel european. Fazele procesului metodologic includ analiza termenilor de comparat și compararea propriu-zisă, ce poate duce la progrese în reglementare [1-3].

Rezultate

Elementele de legislație urmărite în cercetare sunt prevederile referitoare la autorizarea și funcționarea unităților producătoare și la procesul de producție propriu-zis, ambalarea și etichetarea. În legătură cu înființarea și funcționarea unităților de fabricație a suplimentelor alimentare și cu procesul de producție, s-a constatat că nici Directiva FAO-WHO, nici Directivele Uniunii Europene nu conțin prevederi în acest sens. Se poate deduce faptul că autoritățile europene lasă la latitudinea statelor membre să-și reglementeze aceste aspecte. Convenția internațională împotriva dopajului în sport, acceptată și de România, stabilește necesitatea garantării calității suplimentelor alimentare, prin bune practici. În legislația din România, atât regulile pentru înființarea și funcționarea unităților de fabricație, cât și cele privind fabricarea suplimentelor, au fost deduse din legislația referitoare la produsele alimentare. Specificul înființării unităților producătoare de alimente, deci și de suplimente, este înregistrarea, pentru fabricarea produselor de origine non-animală, respectiv autorizarea, pentru fabricarea produselor de origine animală, la Autoritatea Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor județeană, conform Hotărârii nr. 924/2005, Hotărârii nr. 954/2005 și Ordinului nr. 111/2008. În Ordonanța nr. 97/2001 sunt stabilite condiții de sănătate, de calificare, de cunoștințe în domeniul sănătății publice și al igienei pentru personalul care lucrează la fabricarea alimentelor. Hotărârea nr. 924/2005 prevede respectarea regulilor de bună practică de fabricație, în scopul asigurării calității, reguli care trebuie elaborate de asociațiile producătorilor. Nu sunt publicate în Monitorul Oficial aceste reguli de bună practică.

În legătură cu ambalarea suplimentelor alimentare, la nivel european, numai Directiva FAO-WHO prevede că ambalajele trebuie să nu conțină substanțe periculoase și să asigure păstrarea igienică și conservarea proprietăților produselor. Reglementările românești prevăd în mod explicit doar obligativitatea ambalării, doar pentru suplimentele de origine vegetală. Prevederile referitoare la etichetarea suplimentelor, din legislația la nivel european și din România, sunt foarte asemănătoare, în special în ceea ce privește conținutul propriu-zis al etichetei. Acesta trebuie să cuprindă: numele categoriilor de nutrienți, cantitatea re-comandată pentru consumul zilnic, un avertisment de a nu se depăși cantitatea zilnică recomandată, o atenționare de a nu lăsa produsul la îndemâna copiilor mici și o

atenționare asupra faptului că suplimentele nu trebuie să înlocuiască un regim alimentar variat și echilibrat. Etichetarea și prezentarea suplimentelor nu trebuie să afirme sau să inducă ideea că un regim alimentar echilibrat și variat nu ar constitui o sursă suficientă de nutrienți. O prevedere comună doar Directivei FAO-WHO și Ordinului nr. 1069/2007 stabilește că trebuie menționat pe etichetă că produsul este supliment alimentar. La nivel european, Directiva 2002/46/CE prevede că pe eticheta suplimentelor mai trebuie să fie indicate: cantitatea de nutrienți conținuți, în unități de greutate, procentajul de nutrienți conținut în doza zilnică recomandată și modul de utilizare a produsului (cantitate, frecvență, circumstanțe specifice). O prevedere foarte importantă, identificată doar în Directiva 2002/46/CE, este cea care stabilește faptul că nici etichetarea, nici prezentarea suplimentelor nu trebuie să le atribuie proprietăți preventive sau curative sau să facă trimitere la astfel de proprietăți în privința bolilor umane. Această prevedere există în legislația din România doar în Ordinul nr. 1069/2007, referitor doar la suplimentele pe bază de vitamine și minerale, nefiind prevăzută pentru suplimentele de origine vegetală și animală. Legislația românească cuprinde în plus față de legislația europeană câteva prevederi referitoare la etichetarea suplimentelor, deduse din prevederile mai largi referitoare la produsele alimentare. Acestea se referă la existența informațiilor în limba română, vizibile, lizibile, fără a putea fi șterse, fără a exclude prezentarea și în alte limbi. Se mai prevede ca etichetarea să ofere consumatorilor informațiile necesare, suficiente, verificabile și ușor de comparat, pentru a putea alege în cunoștință de cauză și în funcție de posibilitățile financiare, pentru a evita orice risc și orice eroare.

Discuții

Directiva FAO-WHO se referă la ambalarea și etichetarea suplimentelor, insistând pe prezentarea clară a conținutului în vitamine și minerale și pe furnizarea de informații care să asigure corecta lor utilizare [4], fără a detalia circumstanțe specifice (folosirea în anumite stări ale organismului, la anumite vârste, atitudinea în caz de supradozaj). Directiva 2002/46/CE stabilește în schimb că nici etichetarea, nici prezentarea suplimentelor nu trebuie să le atribuie proprietatea de a preveni, trata sau vindeca o boală umană sau să facă trimitere la asemenea proprietăți. [5,6]. Este cea mai importantă prevedere a Directivei 2002/46/CE și se referă la delimitarea de medicamente a suplimentelor alimentare, cu atât mai mult cu cât ele pot fi prezentate în forme farmaceutice, conform definiției. Este o măsură de protejare a intereselor consumatorului mediu ca nivel de informare, față de achiziționarea unor produse pentru proprietăți terapeutice, pe baza formei lor de prezentare, dar fără ca acestea să fie dovedite științific.

În România, Ordonanța nr. 97/2001 cuprinde un capitol referitor la condiții generale pentru fabricarea produselor alimentare, în care există mai multe secțiuni

referitoare la unitățile producătoare de alimente și condițiile de fabricare a acestora, precum și o secțiune referitoare la condițiile de fabricare a suplimentelor alimentare [7-9]. Se poate deduce faptul că, atunci când legea se referă la alimente, nu include și suplimentele, care de altfel sunt și definite separat. Condițiile pentru fabricarea suplimentelor provenind din materii prime vegetale sunt prevăzute însă de Legea nr. 491/2003. Ea stabilește că transformarea acestor materii prime în diverse produse, precum suplimentele alimentare, se numește procesarea plantelor medicinale și aromatice, iar procesatorul este persoana fizică sau juridică ce prelucurează plantele pentru a obține produse finite [10]. Ordonanța și Legea abilitază Ministerul Sănătății și Ministerul Agriculturii să emită reglementări de aplicare privind fabricarea suplimentelor alimentare.

În Ordinul nr. 1069/2007, referitor la suplimentele pe bază de vitamine și minerale, nu există prevederi pentru fabricarea acestora [11]. În schimb, în Ordinul nr. 1228/2005/244/63/2006 există prevederi referitoare la fabricarea lor, indiferent de compoziție. Acestea se obțin din materii prime garantate de furnizori prin declarația de conformitate/de origine și proveniență, însoțită de buletine de analiză. În procesul de fabricație trebuie să se respecte regulile de bună practică și/sau standardele de calitate ale alimentelor [12]. Suplimentele provenind din materii prime de origine vegetală se fabrică în conformitate cu Ordinul nr. 244/401/2005, care interzice comercializarea sub formă de suplimente a plantelor periculoase pentru consumul uman, incluse în lista nr. 1 anexată la Ordin. Prin ordin al ministrului agriculturii, se poate deroga de la interdicție, dacă se dovedește, printr-un dosar toxicologic și analitic, că preparatele nu au caracteristicile și nu conțin substanțele toxice din plantele de origine. Ordinul prevede că este interzis a se produce sub formă de suplimente alimentare, ciupercile neincluse în lista nr. 2 anexată la Ordin, care cuprinde ciuperci comestibile cultivate și sălbatic și plantele neincluse în lista nr. 3 anexată la Ordin. Ordinul interzice comercializarea plantelor medicinale și aromatice sub formă de suplimente predozate, fără a fi preambalate. Etichetarea plantelor medicinale și aromatice utilizate sub formă de suplimente trebuie să cuprindă denumirea populară și denumirea științifică ale plantelor [13].

Cu excepția acestor reguli, din analiza legislației și reglementărilor privind suplimentele alimentare, se poate constata faptul că nu există prevederi speciale referitoare la înființarea, organizarea și funcționarea unităților de fabricație, nici la fabricarea propriu-zisă. Aceste activități sunt tratate general, în reglementările privind produsele alimentare. Astfel, unitățile care fabrică produse alimentare de origine animală, deci și cele care produc suplimente de origine animală, trebuie să respecte prevederile Hotărârii nr. 924/2005 și ale Hotărârii nr. 954/2005, care dispun autorizarea acestor unități de către Autoritatea Sanitară

Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor județeană [14,15]. Unitățile care fabrică produse alimentare de origine non-animală, deci și cele care produc suplimente de origine non-animală, trebuie să respecte prevederile Ordinului nr. 111/2008, care prevede înregistrarea unităților la Autoritatea Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor județeană [16,17]. Asociațiile de producători sunt mandatate să elaboreze reguli de bună practică pentru fabricarea produselor alimentare, deci valabile și pentru fabricarea suplimentelor, ceea ce este în acord cu Convenția internațională împotriva dopajului în sport [18]. Interesul Convenției în asigurarea calității suplimentelor este determinat de larga lor utilizare de către sportivi și pentru evitarea consumului unor suplimente conținând substanțe dopante.

Ordonanța nr. 97/2001 stabilește condiții privind personalul care lucrează la fabricarea alimentelor: condiții de sănătate, de calificare și de cunoștințe în domeniul sănătății publice, al igienei alimentelor sau igienei muncii, atestate conform reglementărilor legale în vigoare [7-9]. Ordonanța mai prevede că fabricanții de alimente trebuie să îndeplinească condițiile de igienă prevăzute de normele legale în vigoare. Se stabilesc responsabilitățile producătorilor în legătură cu siguranța și calitatea produselor alimentare fabricate, inclusiv obligația de a realiza controlul calității alimentelor fabricate sau manipulate, în laboratoare proprii sau în laboratoare autorizate [7-9,17]. Laboratoarele autorizate pentru analiza produselor alimentare sunt la ora actuală cele ale direcțiilor de sănătate publică județene și cele ale institutelor de sănătate publică regionale.

În legătură cu ambalarea și etichetarea suplimentelor, există prevederi speciale în Ordinul nr. 1069/2007, care stabilește menționarea pe etichetă a denumirii de supliment alimentar. Este interesant faptul că această prevedere se referă doar la suplimentele care conțin numai vitamine și/sau minerale, deși în compoziția suplimentelor pot intra și alte tipuri de nutrienți, de origine vegetală și/sau animală. Etichetarea trebuie să conțină următoarele mențiuni: numele categoriilor de nutrienți sau de substanțe ce caracterizează produsul ori o indicație a naturii acestor nutrienți sau substanțe; porția din produs care este recomandată pentru consumul zilnic; un avertisment de a nu se depăși doza zilnică recomandată; o atenționare că suplimentele nu trebuie să înlocuiască un regim alimentar variat și echilibrat; o atenționare că produsele nu trebuie să fie lăsate la îndemâna copiilor mici. Etichetarea și prezentarea suplimentelor nu trebuie să includă afirmații directe sau care să inducă ideea că un regim alimentar variat și echilibrat nu poate asigura cantități adecvate de nutrienți în general. Cantitatea de nutrienți sau substanțe cu efect nutrițional ori fiziologic prezentă în produs trebuie declarată pe etichetă numeric, indicând porția de produs recomandată pentru consumul zilnic. Informațiile privind vitaminele și mineralele sunt exprimate și sub formă de procent din

valoarea de referință menționată, doza zilnică recomandată, după caz. Valorile declarate, menționate anterior, sunt valorile medii obținute pe baza analizei produsului, efectuată de către fabricant. Procentul valorilor de referință poate fi prezentat și sub formă grafică. Etichetarea și prezentarea nu trebuie să atribuie suplimentelor proprietăți de prevenire, tratare sau vindecare a unei boli umane ori să facă referire la asemenea proprietăți [11]. Această ultimă prevedere este preluată din Directiva 2002/46/CE, pentru a delimita suplimentele alimentare de medicamente, în scopul protejării consumatorului. Prevederea nu există în reglementările referitoare la suplimentele alimentare de origine vegetală și animală, ceea ce face ca pe piața românească să existe un număr mare de astfel de produse, însoțite de indicații terapeutice, fără ca acestea să fie susținute de un dosar științific specific autorizării de punere pe piață a medicamentului.

Concluzii

În lucrare se analizează legislația aplicabilă la nivelul Uniunii Europene și legislația României privind fabricarea suplimentelor alimentare, care este inclusă în legislația alimentelor.

În legătură cu înființarea și funcționarea unităților de fabricație a suplimentelor alimentare și cu condițiile de fabricare, nici Directiva FAO-WHO, nici Directiva 2002/46/CE nu conțin prevederi, spre deosebire de legislația românească. Regulile pentru înființarea și funcționarea unităților de fabricație a suplimentelor alimentare în România se deduc din legislația privind produsele alimentare. Specificul înființării unităților producătoare de alimente, deci și de suplimente alimentare, este înregistrarea (produse de origine non-animală), respectiv autorizarea (produse de origine animală) la Autoritatea Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor județeană. În legătură cu fabricarea propriu-zisă a suplimentelor alimentare, în Ordonanța nr. 97/2001 sunt stabilite condiții speciale pentru personalul care lucrează la fabricarea alimentelor. Hotărârea nr. 924/2005 stabilește necesitatea respectării regulilor de bună practică de fabricație, în scopul asigurării calității, reguli care trebuie elaborate de asociațiile producătorilor. Această prevedere este în acord cu Convenția internațională împotriva dopajului în sport, pentru garantarea calității suplimentelor alimentare.

La nivel european, numai Directiva FAO-WHO conține dispoziții referitoare la ambalaje, care trebuie să nu conțină substanțe periculoase și să asigure păstrarea igienică și conservarea proprietăților suplimentelor alimentare. Reglementările românești prevăd în mod explicit doar obligativitatea ambalării, doar pentru suplimentele care conțin substanțe de origine vegetală. Prevederile referitoare la etichetarea suplimentelor alimentare, din legislația la nivel european și din România, sunt foarte asemănătoare, în special în ceea ce privește conținutul propriu-zis al etichetei. O prevedere foarte importantă, identificată doar

în Directiva 2002/46/CE, este cea referitoare la delimitarea suplimentelor alimentare de medicamente, prin stabilirea faptului că nici etichetarea, nici prezentarea suplimentelor nu trebuie să le atribuie proprietăți preventive sau curative. În legislația din România astfel de prevederi există doar în legătură cu suplimentele alimentare care conțin doar vitamine și/sau minerale. Este o mare carență a reglementărilor românești, cu consecința existenței pe piață a unor suplimente alimentare, de origine vegetală și animală, pe al căror ambalaj sau etichetă sunt inscripționate fie direct proprietăți terapeutice, fie trimiteri la astfel de proprietăți.

Reglementările românești privind fabricarea suplimentelor alimentare corespund în general cadrului legal european. Necesită totuși modernizare prin elaborarea regulilor de bună practică de fabricație și stabilirea regulilor de ambalare pentru toate categoriile de suplimente. Prevederile referitoare la etichetarea suplimentelor de origine animală sau vegetală trebuie completate, pentru delimitarea lor de medicamente, în scopul protecției consumatorilor de utilizarea pentru proprietăți terapeutice, care nu sunt funcții ale suplimentelor alimentare și nu sunt dovedite științific.

Bibliografie

1. Crișan O., Profesiunea de farmacist – probleme de legislație, Ed. Medicală Universitară "Iuliu Hațieganu", Cluj-Napoca, 2007, p. 15-20;
2. Eremia M.C., Interpretarea juridică, Ed. All, București, 1998, p. 1-82;
3. Constantinesco L.-J., Tratat de drept comparat, vol.2, Metoda comparativă, Ed. All Educational, București, 1998, p. 4-39, 52-109;
4. Directives concernant les compléments alimentaires en vitamines et sels minéraux CAC/GL 55-2005, http://www.codexalimentarius.net/download/standards/10206/cxg_055f.pdf, 27.02.2009;
5. Directiva 2002/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 iunie 2002 referitoare la armonizarea legislațiilor statelor membre privind suplimentele alimentare, Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, nr. L 183/2002;
6. Directiva 2006/37/CE a Comisiei din 30 martie 2006 pentru modificarea anexei II a Directivei 2002/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 10 iunie 2002 referitoare la armonizarea legislațiilor statelor membre privind suplimentele alimentare, Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, nr. L 094/2006;
7. Ordonanța de urgență a Guvernului României nr. 97/2001 privind reglementarea producției, circulației și comercializării alimentelor, Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 349/2001;
8. Legea nr. 57/2002 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului României nr. 97/2001 privind reglementarea producției, circulației și comercializării alimentelor, Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 73/2002;
9. Legea nr. 363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii și armonizarea reglementărilor cu legislația europeană privind protecția

consumatorilor, Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 899/2007;

10. Legea nr. 491/2003 a plantelor medicinale și aromatice, Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 844/2003;

11. Ordinul Ministrului Sănătății nr. 1069/2007 pentru aprobarea Normelor privind suplimentele alimentare, **Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 455/2007;**

12. Ordinul comun al Ministrului Agriculturii, al Ministrului Sănătății și al Președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 1228/2005/244/63/2006 pentru **aprobarea Normelor tehnice privind comercializarea** suplimentelor alimentare predozate de origine animală și vegetală și/sau a amestecurilor acestora cu vitamine, minerale și alți nutrienți, **Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 253/2006;**

13. Ordinul comun al Ministrului Agriculturii și al Ministrului Sănătății nr. 244/401/2005 privind prelucrarea, procesarea și comercializarea plantelor medicinale și aromatice utilizate ca atare, parțial procesate sau procesate sub formă de suplimente alimentare predozate, Monitorul Oficial al României, **Partea I nr. 456/2005;**

14. Hotărârea Guvernului României nr. 924/2005 privind aprobarea Regulilor generale pentru igiena produselor alimentare, Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 804/2005;

15. Hotărârea Guvernului României nr. 954/2005 privind aprobarea Regulilor specifice de igienă pentru alimente de origine animală, Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 805/2005;

16. Ordinul Președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 111/2008 privind aprobarea Normei sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor privind procedura de înregistrare sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor a activităților de obținere și de vânzare directă și/sau cu amănuntul a produselor alimentare de origine animală sau nonanimală, precum și a activităților de producție, procesare, depozitare, transport și comercializare a produselor alimentare de origine nonanimală, Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 895/2008;

17. Ordinul Președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 13/2009 pentru modificarea și completarea Normei sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor privind procedura de înregistrare sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor a activităților de obținere și de vânzare directă și/sau cu amănuntul a produselor alimentare de origine animală sau nonanimală, precum și a activităților de producție, procesare, depozitare, transport și comercializare a produselor alimentare de origine nonanimală, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 111/2008, Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 178/2009;

18. Lege nr. 367/2006 pentru acceptarea de către România a Convenției internaționale împotriva dopajului în sport, adoptată în cadrul Conferinței Generale a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură, la Paris la 19 octombrie 2005, Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 828/2006.